

0354 8243, Kopsel 7

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GENEL MERKEZİ

MAHALLİ İDARELER

- * BELEDİYELER
- * İL GENEL MECLİSLERİ
- * MUHTAR VE KÖY İHTİYAR HEYETLERİ

ANKARA - 1994

İÇİŞİ:

Mahalli idareler il, ilçe, belde ve köylerde yaşayan insanlarınma ilmi metodlarla yönlendirip, yönetip, halkın refahını ve mutluluğunu artırma çabalarıdır.

Kent yönetimi bilimi, kamu yönetimi, ekonomi, coğrafya, mimarlık, mühendislik

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GENEL MERKEZİ

Yerleşim alanlarında merkezî yönetim (Devlet) ve mahalli otoritelerin (Belediye ve Özel idare) yetkileri, görevleri, sorumlulukları ve kamu menfaati açısından yaptıkları düzenlemeler bu iki disiplin arasında ilişkiyi sebep olmaktadır.

Günümüzde şehircilik bilimi iki disiplin arasında ilişkiyi sebep olmaktadır. Şehircilik bilimi diğer taraftan coğrafya ile de ilgilidir. "Fiziki ve Beşeri Coğrafya" olarak yerleşim alanına fiziki

MAHALLİ İDARELER

- * BELEDİYELER
- * İL GENEL MECLİSLERİ
- * MUHTAR VE KÖY İHTİYAR HEYETLERİ

03 SA 8243 (7)

İÇİNDEKİLER

KONU :

SAYFA NO:

I. Giriş	1
II. Mahalli İdarelerin Genel Tanımı	3
III. Ülkemizde Mahalli İdarelerin Tarihi Gelişimi	4
IV. Mahalli İdarelerin Artan Önemi ve Gelişmeler	7
V. Ülkemizde Mahalli İdarelerin Dağılımı	8
VI. Mahalli İdarelerin Temel Meseleleri	9
VII. Mahalli İdarelerin Yeniden Düzenlenmesinde	
Dikkat Edilecek Esaslar	12
VIII. Mahalli İdarelerde Verimlilik	13
IX. MHP'nin Mahalli İdareler Temel Politikaları	16
X. Mevcut Yapı ve Mevzuat Fihristi	19
XI. Kullanılabilecek Sloganlar	22

I-GİRİŞ:

Mahalli idareler il,ilçe, belde ve köylerde yaşayan insanlarımızı ilmi metodlarla yönlendirip, yönetip, halkın refahını ve mutluluğunu temin etmeye çalışırlar.

Kent yönetimi bilimi, kamu yönetimi, ekonomi, coğrafya, mimarlık, mühendislik, sosyoloji, sosyal psikoloji, tarih, sanat tarihi, kriminoloji ve jeoloji ile yakından ilgilidir.

Şehircilik biliminin kamu yönetimi ile ilgisi yerleşme alanlarındaki mülkiyet hakkının kullanılması dolayısıyladır.

Yerleşim alanlarında merkezi otorite (hükümet) ve mahalli otoritelerin (Belediye ve Özel idare) getirmiş oldukları sınırlamalar ve kamu menfaati açısından yaptıkları düzenlemeler bu iki disiplinin yakın ilişkisine sebep olmaktadır.

Günümüzde şehircilik biliminin kapsamına fiziki plan yanında, ekonomik plan fikrinde girmiş olduğu bilinmektedir. Şehircilik bilimi diğer taraftan coğrafya ile de ilgilidir. "Fiziki ve Beşeri Coğrafya" olarak yerleşim alanının fiziki yapısını ve çevreyi inceler. Beşeri coğrafyanın "Sosyal Coğrafya ve İktisadi Coğrafya" olmak üzere bölümleri vardır.

Şehircilik biliminin ilgili olduğu diğer ilim dalı da mimarlık ve mühendisliktir. Peyzaj mimariside dahil olmak üzere mimarının çeşitli dalları şehircilikle ilgi alanları açısından yakın bilgi alışverişi içerisinde. Mühendislik disiplininin, yapı mühendisliğinden, jeoloji ve çevre mühendisliğine kadar çok çeşitli alt disiplinlere ayrılması ve her birinin de yerleşim alanlarının şekillenmesini etkilemesi bakımından önemi büyüktür.

Şehirleşmenin başlamasıyla birlikte toplum hayatını etkileyen, çeşitli problemlerin ortaya çıktığını görmekteyiz. Kalabalığın oluşturduğu gürültünün, şehrin kirliliğinin, tabiattan uzak kalmanın insanlar üzerindeki çeşitli etkilerini araştırma yanında, değişik sosyal grupların bir arada yaşamasından kaynaklanan problemleri araştırmak sosyoloji ile şehircilik ve dolayısıyla mahalli idarelerin ilgisini belirlemektedir. Günümüzde şehirlerin şekillenmesini denetim altında tutabilmek için yapılan ekonomik ve fiziki planlama faaliyetlerine sosyal planlamasında katılmış olduğu bilinen bir gerçektir.

Mahalli idarelerin çalışma alanına giren bir konuda tarih ve sanat tarihidir. Eski eserler, geçmiş ile günün toplumu arasındaki ilgiyi sürdürmeyi sağlayan en

etkili bağıdır. Diğer taraftan eski eserlerin sanat yönü olduğu gibi milli ve milletlerarası değerleride vardır. Dolayısıyla eski yerleşme alanlarındaki bilim, kültür, yapı malzemesi ve tekniği hakkında bilgi elde etmemiz tarih ve sanat tarihi ile mümkündür. Tarihi eserlerin korunması, imar planlarının tanziminde göz önünde bulundurulması bakımından mahalli idareleri yakından ilgilendiren bir çalışma sahasıdır.

Bir ülkede mahalli idareler, özellikle kent yönetimleri gerek demokrasi ve gerekse piyasa ekonomisi tercübesinin oluşması ve kalıcı bir biçimde yerleşmesi bakımından son derece mühümdür.

Demokratik davranışların ilk eğitimi mahalli planda başlar. İlçe ve köy sakinleri, karşılıklı fikirlere saygı ve müsamahayı mahalli düzeyde öğrenirler. O halde halkın mahalli idarelere iştiraki ve yönlendirmesi ülke yönetimindeki demokratikleşmenin temel taşlarıdır. Mevcut sistemde, merkezi otorite mahalli idareleri maddi açıdan vesayet altında tutmaktadır. Bu da güçlü mahalli idarenin önünde engel olmakta, yerel demokrasiyi dışlamaktadır.

Belediyelerimiz 21.yüzyıla girerken, halen 1930'larda kabul edilmiş, zaman içerisinde bazı değişikliklerine rağmen uygulanan kanunlarla idare edilmeye çalışılmaktadır.

Yeni bir belediyecilik anlayışı ve uygulandığında halkın ihtiyacını karşılamada rasyonel bir yaklaşımı yakalıyacak düzenlemelerin zaman geçirmeden yapılması esas hedef olmalıdır.

Bu itibarla, belediyelerin teşkilat yapılarından, hizmet anlayışına kadar bütün yetki, görev ve sorumluluklarının çağımızın icaplarına ve demokratik hizmet anlayışına uygun bir biçimde yeniden şakillendirilmesi lüzumu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır.

II. MAHALLİ İDARELERİN GENEL TANIMI:

Genel anlamıyla mahalli idareler, bir beldenin idaresini üstlenmiş o yerin hukuki, beşeri, iktisadi, coğrafi ve tarihi yönden ilişkilerini organize edip, yönlendiren kamu kuruluşlarıdır.

Belediyeler mevcut yerel yönetimlerin mihenk taşıdır. 1930 yılında çıkarılmış 1580 numaralı Belediye Kanunu belediyeyi şöyle tarif etmektedir; Belediye, beldenin ve belde sakinlerinin mahalli mahiyette müşterek ve medeni ihtiyaçlarını tanzim ve tesviye ile mükellef hükmi bir şahsiyettir. (Madde 1)

Mahalli idareler, belirli bir coğrafi alanda (Büyükşehir, il, ilçe, belde gibi) yaşayan mahalli topluluğun bireyelerine, bir arada yaşamaları sebebiyle kendilerini ençok ilgilendiren konularda hizmet vermek amacıyla kurulan karar organlarına, bazı belirlenmiş görev ve yetkilere, özel gelirlere, bütçeye, personele sahip, sorumlu olduğu hizmetleri için kendi teşkilat yapısını kurabilen, merkezi yönetime karşı sorumlu, kamu tüzel kişilikleridir.

Bu tarifte belirtilen nitelikler Türkiye tarafından da onaylanmış olan Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi ve Milletlerarası Yerel Yönetimler Birliği'nin (I-ULA) belgelerinde dile getirilmiş olan niteliklerdir.

III. ÜLKEMİZDE MAHALLİ İDARELERİN TARİHİ GELİŞİMİ:

Türkiye’de bir beldede oturan halkın, ortak mahalli ihtiyaçlarını karşılama- ları uzun bir tarihi geçmişe dayanmaktadır. Mahalli hizmetlerin yerine getirilme- si şehirlerde ve köylerde farklı şekilde gelişmiştir. Merkezi idare hizmetlerinin erişemediği kırsal yörelerde, köy halkı mahalli hizmetlerini önemli ölçüde yerel kaynaklarına dayanarak karşılamış ve bunun sonucu olarak, köytopluluklarında "ihtiyar heyeti" gibi bugüne kadar varlığını sürdüren ve oldukça demokratik yapı- ya sahip kurumlar geliştirmiştir.

Kentlerde mahalli işler, adli yetkilere sahip olan Kadıların yetki ve sorum- luluğu altında idi. Kadı vakıfların denetleyicisi, belediye ve belediye kolluk hiz- metlerinin de yetkili amiri idi. Şehrin çeşitli yerlerinde kadının ayak naibi deni- len vekilleri vardı. Bunlar esnafı denetler ve ilk merci olarak davalara bakardı. Mahallelerde ise Kadı'nın görevleri mahalle imamı tarafından yerine getirili- yordu. Belediye işlerinin yerine getirilmesinde Kadı'ların, muhtesip veya ihtisap ağası denilen yardımcıları vardı. Muhtesipler bugünkü zabitanın görevlerini üs- lenmişlerdi.

Osmanlı döneminde, mahalli hizmetler üç temel kurumca yerine getiriliyor- du. Bunlar; Vakıflar, Loncalar ve Mahallelerdir. Vakıflar, camii, medrese, has- tane, aşevi, sağlık ve sosyal yardım gibi tesislerini yapıyorlar; meslek kuruluşu olan loncalar, çarşı ve pazarların temizlik ve aydınlatma hizmetlerine katılıyor- lar; aynı mahallede oturan mahalle halkı, kendi mahallesinin temizlik ve aydın- latma hizmetlerini yerine getiriyor, kendi bekçisini seçiyor, müşterek mahalli ih- tiyaçlarını kendileri karşılıyorlardı.

1839 yılında, batılılaşma hareketlerinin de etkisi ile, daha da merkezi bir idare sistemine geçilmiş, belediye işlerine bakma yetkisi vali ve kaymakamlara verilmiştir. İlk batı örneği belediye kurma girişimi 1855 yılında İstanbul Şehrame- netinin kurulması ile başlamış 1857’de İstanbul şehri belediye dairelerine ayrıl- mış, İstanbul’da batılı anlamda ilk belediye teşkilatı, Beyoğlu ve Galata bölge- sinde Altıncı Daire-i Belediye adı altında kurulmuştur. Bu iki denemeden sonra, İstanbulun diğer bölgelerinde ve taşra şehirlerinde de belediye idareleri kur- mak için hukuki düzenlemeler yapılmış 1876 Anayasası belediyelerin seçimle iş- başına gelecek meclislerle yönetilmesini kabul etmiştir. Ancak bu girişimler iste- nen sonucu vermemiş, Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar belediyecilik alanında

yeterli düzenlemeler getirilemediği gibi vakıf, lonca, mahalle gibi temel kurumlar bozulmuş ve etkinliklerini büyük ölçüde kaybetmişlerdir.

Cumhuriyetin ilanı ile, Osmanlı döneminde başlayan batılı anlamda şehircilik ve belediye oluşturma çalışmalarına hız verilmiş, ancak 1923 tarihli "Dersaadet ve Vilayet Belediye Kanunları" ile 1340 tarihli "Ankara Şehramaneti Kanunu", Medeni Şehir'in yaratılmasına imkan vermediğinden, 1580 sayılı Belediye Kanunu 1930 yılında yürürlüğe konmuştur. Cumhuriyet döneminin en başarılı kanunlarından biri olan 50 yıllık uygulamaları ve icdihatları ile bir belediye hukukunun doğmasına yol açmıştır.

1930 yıllarında başlayan ve 1945 yıllarına kadar devam eden kanuni düzenlemeler belediye görevlerinde bir genişleme meydana getirmiş, ancak bu düzenlemeler özde merkezîyetçi eğilimi taşımıştır. 1940 yıllarından itibaren, daha önce belediyelere verilen bir çok görev, yeni kurulan bakanlıklara veya merkezi idare birimlerine verilmiştir. Bazı hizmetler, aynı zamanda hem merkezi hemde yerel yönetimlerce birlikte yerine getirilmeye çalışılırken, diğer birçok temel hizmet hiçbir kuruluşla üstlenilmmiştir.

1961 Anayasası Türkiye'de yönetimi, merkezi yönetim ve mahalli yönetim olarak iki temel kategoriye ayrılmış, belediyelerin daha özerk ve güçlü gelişmelerini sağlayacak bir anayasal çerçeve çizmiştir. Bu Anayasa ile belediyeler üzerindeki vesayet kısmında olsa azalmış, Anayasaya uygun olarak Belediye Başkanlarının doğrudan halk tarafından seçilmesi esasının kabul edilmesi de Belediye Başkanlarını daha güçlü ve yetkili kılmıştır. Ancak, 1961 Anayasasının Mahalli İdarelere ilişkin olarak getirdiği temel çerçeveye uygun idari ve mali düzenlemeler büyük ölçüde gerçekleştirilmemiş bu dönemdeki başarılı hizmetler daha çok başarılı Belediye Başkanlarının şahsi çabalarına bağlı kalmıştır.

Öte yandan 1960 yıllarından daha sonra daha da hızlı yaşanan şehirleşme ve sanayileşme sebebiyle belediyeler, yaşanan bu hızlı gelişmeye cevap verememiş ve kısa zamanda bir yetki ve kaynak bunalımına sürüklenmişlerdir. Bunun önemli bir göstergesi olarak, son 25 yılda belediye sınırları içinde yaşayan nüfus 3 kat artarken, belediyelerin kamu gelirleri içindeki payı sürekli azalmıştır. 1968 yılında belediyelerin toplam kamu gelirlerinden aldıkları pay % 14.7 iken 1977'de % 4.4'e, 1980'de ise % 3.6'ya düşmüştür.

1965 yıllarından itibaren ülke çapında gözlenen sanayileşme, gelişme ve nü-

fusun önemli bir bölümünün şehirlerde, belediye sınırları içinde yaşamaya başlaması, belediye hizmetlerinin sağlanmasının ve belediyelerin önemini artırmış ve belediyeler yeni yetkiler ve yeni kaynaklar istemeye başlamışlardır. Özellikle 1973-1980 döneminde belediyelerin önemi artmış, halk seç belediye yöneticilerinden daha fazla hizmet beklemeye başlamıştır. Ancak, bir yandan belediyelerin beldelerindeki halka sunmak zorunda oldukları hizmetler artarken diğer yandan belediyelerin gelirleri sürekli azalmıştır. Bazı belediyeler kendilerine gelir kaynağı yaratmak için ekonomik yatırımlara, kaynak yaratıcı faaliyetlere ağırlık vermişlerdir.

Aynı dönemde belediyeler arası işbirliği gelişmiş, belediyeler bölgesel birlikler kurmuşlar, diğer ülke belediyeleri ile ilişkilerini geliştirmişlerdir.

1982 Anayasası, mahalli idarelerle ilgili 127.maddesi ile 1961 Anayasasındaki hükümlere benzer hükümler getirmiştir. Ancak, yeni anayasa iki konuda yeni hüküm getirmiştir. Bunlardan birisi büyük şehirler için özel mahalli yönetim biçimi getirebileceği hükmü diğeri ise mahalli idarelerin seçilmiş organları üzerinde merkezi idareye açık vfsayet yetkisinin tanınmasıdır.

6 Kasım 1983 tarihinde genel seçimlerin yapılmasından sonra 25 Mart 1984 tarihinde de Mahalli İdareler seçimleri yapılmış ve 3,5 yıllık bir geçiş döneminden sonra mahalli idarelerin karar organları tekrar halk tarafından seçilmiş ve Türk mahalli idareleri açısından yeni bir dönem başlamıştır. Daha sonra 1989 mahalli seçimleri gerçekleşmiş, 27 Mart 1994 yılında da son mahalli seçimler yapılacaktır.

IV. MAHALLİ İDARELERİN ARTAN ÖNEMİ VE GELİŞMELER:

Türkiye hızla kentleşmektedir. 1927'de %25 olan kentli nüfus 1985 yılında % 50'ye ve 1990 yılında % 60'a ulaşmıştır. Yüzyılın sonunda bu oranın % 70'e gelmesi beklenmektedir. böylece 1927'de yalnızca 3 milyon olan kentli nüfus yüzyılın sonunda 50 milyona ulaşmış olacaktır.

Ülke genelindeki bu gelişme trendini bireysel kentlerimizde de görmek mümkündür. Ankara şehir nüfusunun 1927 yılından 1985 yılına kadar büyüme trendi ve 2015 yılına kadar yapılan projeksiyonda görülmektedir ki, 1927'de 75.000 olan nüfus, 1985'de 2.2 milyona ulaşmıştır. Nüfusun 2015 yılında 5.0 milyonu geçeceği tahmin edilmektedir.

Şehirleşmenin temel olgularından biri de kentin kapsadığı ve altyapı şebekelerinin yayıldığı alanların genişlemesidir. Hizmet görülmesi gereken altyapı şebekesi kurulacak alanın coğrafi büyüklüğünün çok önemli boyutlara ulaşmış olduğu görülmektedir.

Hızlı kentleşmenin dört temel sonucu olacaktır:

- a) Kent alanlarında yaşayan nüfus sayıca çok artacaktır.
- b) Kentlerin kapsadığı fiziki mekan çok daha geniş alanlara yayılacaktır.
- c) Geniş alanlara yayılan ve sayısı artan nüfus nitelik ve nicelik açısından daha çok hizmet isteyecektir.
- d) Kent nüfusu mevcut hizmetlerle yetinmeyecek ve daha çeşitli hizmetlerin kendisine sunulmasını isteyecektir.

Belirtilen bu temel sonuçlar şu çok kritik sorunun sorulmasını kaçınılmaz bir mecburiyet haline getirmektedir. Bu sonuçları karşılamak zorunda olan tek kamu kuruluşu olan belediyeler bu meydan okumaya yeterli cevap verebilecek güce sahipmidirler?

Bu sorunun cevabı hayır olmalıdır. Çünkü belediyeler kurumsal açıdan böyle bir tehdide ve meydan okumaya cevap verebilecek güçten ve imkandan mahrumdurlar.

V. ÜLKEMİZDE MAHALLİ İDARELERİN DAĞILIMI:

İl özel idaresi	: 76 Adet
Büyük şehir belediyesi	: 15 Adet
Merkez ilçe belediyesi	: 61 Adet
İlçe Belediyesi	: 842 Adet
Belde belediyesi	: 1792 Adet
Toplam belediye başkanlığı	: 2719 Adet
Belediye meclisi üyeliği	: 27500 Adet
Muhtarlık	: 49500 Adet

Bu günkü belediyelerimizin temel kanunu 1930 yılında kabul edilen ve değişiklere rağmen yürürlükte olan 1580 no'lu Belediye Kanunu'dur.

Büyük şehir belediyeleri ise 1984 yılında yürürlüğe giren 3030 sayılı Kanunla idare edilmektedir.

Geleneksel bir kurum olan köye günümüzdeki niteliği 442 sayılı kanun ile 1924 yılında verilmiştir.

İl özel idarelerin 3360 sayılı kanunla değiştirilmesine karşılık günümüzde de kimi maddeleri yürürlükte olan 1913 yılında kabul edilmiş kuruluş kanunudur. (İdare-i Vilayet Kanun-u muvakkat-ı, ikinci bölüm) Türkiye gelişen ve yenden inşaa edilen bir ülkedir. 50 yıldır köylerden kentlere hızlı göç olayı yaşanmaktadır. Hızlı kentleşme sağlıksız büyümeye ve çarpık yapılaşmaya sebep olmuş, gecekondu problemi büyümüş, şehir ve kasabaların mevcut alt yapıları yetersiz kalmış, gelişen sanayi çevre kirliliğini arttırmış ve tabii dengeleri alt üst etmiştir. Bu gelişmelerin sonucu olarak belediyelerimiz, şehir ve kasabalarımıza gerekli hizmetleri götürmekte ve büyüyen sorunları kontrol altına almakta yetersiz kalmışlardır.

VI. MAHALLİ İDARELERİN TEMEL MESELELERİ:

Zaman zaman sistemi meydana getiren kanun ve diğer mevzuatların ihtiyaçlara cevap vermediği, problemleri çözmediği bir gerçektir. Belediyelerin temel kanunu olan, Belediye Kanununun 1930 yılında hazırlanmış olması günümüz ihtiyaçlarına cevap verememesine sebep olmaktadır. Mesela, Belediyelerin yaptırım gücü yok denecek kadar azdır. Bu hukuki açıdan zaafa meydan vermektedir.

Hemşehri ilişkilerinin daha açıkca belirleneceği "Hemşehrilik Hukuku" açısından büyük eksiklikler vardır. Fertlerin mahalli idarelere karşı görev ve sorumlulukları açık ve net değildir.

Belediyelerin bütçeden aldıkları paylar konusunda farklı uygulamalar sıkıntılara sebep olmaktadır. Nitekim Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre 1990 yılı itibariyle 73 il belediyesinin kesinleşen hesapları sonucunda 15 il belediyesinin denk bütçe ile, 58 il belediyesinde açık bütçe ile görevine devam ettiği anlaşılmaktadır.

Değişen dünya düzeni ile birlikte buna paralel bir değişim gösteren toplumlarda, artık her alanda ve özellikler hizmette kalitenin önemi artmıştır. Bu yönünden geçmişte sadece eleştirmekle yetinilen yönetim birimleri için çeşitli çözüm önerileri ortaya konulmaktadır.

Bu konuda çeşitli kişi ve kuruluşlarca farklı görüş ve öneriler gündeme getirilmektedir. Bunlar arasında bazı görüşlerin üniter devlet yapımıza zarar verecek mahiyette olduğu görülmektedir. Bazı siyasi partiler (çağdaş, katılımcı, özerk, demokratik yerel yönetimler) gibi sloganların ardından gelebilecek tehlikeli sonuçları ya göremiyorlar veya görmezden geliyorlar.

Yerel yönetim reformu bahanesi ile, bazıları yerel yönetimleri güçlendirmek ile yerinden yönetim (adem-i merkeziyetçilik) ve federalizim gibi konuları birbirine karıştırmaktadırlar. Bunun ülkemiz açısından bölünmeden başka anlam ifade etmeyeceği bir gerçektir. Zira yerinden yönetim iki ana unsuru ihtiva eder. Bunlardan birincisi idari özerklik, ikincisi bu özerkliğin merkezi otoritenin özel bir denetimi ile yumuşatılmış olmasıdır. Böylece yerel topluluk, devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olmaktadır.

Belediyelerin yönetim sistemi, biçimi, düzeni ve felsefesi açısından belirlenen temel problemleri şöyle sıralıyabiliriz.

- 1) İdareye şekil ve muhteva kazandıran temel unsur olan uzun, orta ve kısa

vadeli hedefler belirlenmemiştir. Belirlenmiş olsa bile kağıt üstünde kalmış ve uygulama esasları ve sorumlular tesbit edilmemiştir.

2) Vazifelerin kim tarafından ve ne şekilde yerine getirilmesi gerektiği konusunda yerleşmiş alışkanlıklar ve anlık yönlendirmeler dışında müesseseleşmiş bir yapı meydana getirilememiştir.

3) Üst yönetim ve birimler arası koordinasyon ortamı yeterince gelişmemiştir.

4) Gerçek bir yönetim planlamasının ön şartı olan envanter hazırlama, bilgi toplama, araştırma yapma ve toplanan bilgileri analiz ederek netice çıkarma gibi alışkanlıklar sınırlıdır.

5) Personel yönetim sistemi özel bir problem kaynağıdır.

6) Proje üretebilme kapasitesi oldukça sınırlıdır.

7) Mali yönetim teknikleri açısından iyileştirmelere ihtiyaç vardır.

8) Uygulanabilir bir teşkilatlanma yoktur ve hizmetler rasyonel bir biçimde gruplandırılmamıştır.

9) Kaynak planlaması açısından kurumla ilgili yeterlilikler mevcuttur.

Bu gün belediyelerimizin karşı karşıya bulunduğu problemleri şöyle özetlemek mümkündür:

- Sağlıksız kentleşme,
- Çarpık yapılaşma,
- Gecekondulaşma,
- Çevre kirliliği,
- Çevre düzenleme eksiklikleri,
- Yetersiz alt yapı,
- Araç park yeri sorunu,
- Yetersiz temizlik hizmeti,
- Belediyelerin kaynak ve yetki noksanlığı,
- Gıda kontrolünde araç ve eleman yetersizliği,
- Fiat denetiminde zabıta etkinliğinin olmayışı,

Ülkemizde kentleşme sorununa ve belediye hizmetlerine zamanında gerekli ilgi gösterilmediği için vakit kaybedilmiş ve sorunlar büyümüştür. Artık insanımızın daha fazla zaman kaybetmeye tahammülü kalmamıştır. Bir an önce problemleri kontrol altına almak, sağlıksız ve çarpık yapılaşma ve kentleşmeyi önle-

mek şehirleşmeyi sağlıklı yönlendirmek, şahir ve kasabalarımızı büyük Türk milletine layık TEMİZ, FERAH, ÇAĞIN İCAPLARINA UYGUN, SAKİN VE SAĞLIKLI yerleşme merkezleri haline getirmek ve halkımızı daha iyi belediye hizmetlerine kavuşturmak gerekmektedir.

MHP'nin mahalli idareler, kentleşme ve belediye hizmetleri politikaları bu anlayışla geliştirilmiştir. MHP, Büyük Türk Milletinin herşeyin iyisine layık olduğu inancı içinde halkımızı çağın icaplarına uygun, temiz, ferah, yeşil ve sağlıklı kentlere kavuşturmayı ve kentlerde yaşayan halkımıza hak ettiği en iyi, dürüst hizmeti sunmayı amaçlar. Bütün bunlarınsa, ancak belediye hizmetlerine halkımızın demokratik katılımının sağlanması ile yerine getirilebileceğine inanır.

1994 Genel Yerel seçimleri öncesi, mahalli idarelerden daha etkili, dürüst ve iyi hizmet arayan Türk seçmeni, siyasi tercihler ötesinde bir anlayış içerisinde olmalıdır.

VII. MAHALLİ İDARELERİN YENİDEN DÜZENLENMESİNDE DİKKAT EDİLECEK ESASLAR.

- 1) Merkezi İdarenin başkent ve taşradaki birimleri ile Mahalli İdareler birlikte bir bütün içinde ele alınmalıdır.
- 2) Mahalli İdarelerin kendi aralarında, bunların merkez ve merkezi idarenin taşra birimleri ve yönetimle ilgili bölümler arasındaki ilişkiler, bağlantılar gözardı edilmemelidir.
- 3) Verimlilik, etkinlik ile demokratikliğin birbirleriyle çelişen kavramlar olmadığı, verimlilikten fedakarlıkta bulunmaksızın da demokratikliğin gerçekleştirilebileceği noktasından hareket edilmelidir.
- 4) Gelişen ulaşım, iletişim imkanları ve yapılmakta olan işlerin nitelikleri, özellikleri dikkate alınarak, merkezi idare ile mahalli idareler arasında gerçekçi bir görev bölüşümünü, mahalli yönetimlerin yüklenecekleri hizmetleri gerçekleştirmeye yeterli olabilecek ölçüde gelir sağlamayı amaçlayan bir mali tavinin gerçekleştirilmeksizin mahalli yönetim düzenlenmesi yapılamaz.

5) Mahalli idareler düzenlemesi, temelde kamu yönetiminin tümüyle ademi merkeziyet ile eşanlıdır. Merkezi yönetimin merkez ve taşradaki birimleri yetki genişliği ilkesine göre merkezileştirilmedikçe, mahalli idareler merkezileştirilemez.

6) Yeni il ve ilçelerin kurulması, yeni il özel idarelerinin, yeni belediyelerin kurulmasını gerektirdiğinden mahalli idareler yönetim bölümlerinden ayrı tutularak ele alınmalıdır.

7) Merkezi yönetimin mahalli yönetimler üzerindeki kopkoyu idare vesayeti en aza indirilmeli, "Mahalli idare denetimi" yerine "Hukuka Uygunluk Denetimi" getirilmelidir.

8) Kent yönetimine halkın katılımı istekleri araştırılmalı, mahalle ve semtler düzeyinde mahalli teşkilatlanma biçimi üzerine öneriler geliştirilmelidir.

VIII. MAHALLİ İDARELERDE VERİMLİLİK

Mahalli idarelerde etkililik doğru işler yapmak, verimlilik ise işleri doğru yapmaktır. Hizmetlerin etkili olması, daha iyi ve daha yaygın doğru hizmetlerin sunulması, verimli olması ise hizmetlerin etkinliğinde, kalitesinde düşme olmadan daha düşük maliyetle sunulmasıdır.

Yerel hizmetler hangi biçimde görülürse görülsün, hizmetlerin stratejik bir yaklaşımla etkili ve verimli olarak görülmesinin sorumluluğu mahalli idarelerdir.

Yerel yönetimler, hizmet üretme ve halka sunma faaliyetlerinde etkililik ve verimlilik sağlamak zorundadırlar. Özel sektördeki üretim faaliyetlerinde olduğu gibi, yerel yönetimlerde ekonomik değerleri alıp, topluma mal veya genellikle hizmet üretirler. Kamu sektörü üretim birimleri olarak mahalli yönetimlerde sahip oldukları girdileri en yüksek verimle, en etkili çıktılarını elde etmek için kullanmak durumundadırlar. En etkili çıktı anlayışı da mahalli topluluğun tercihleri ve istekleri doğrultusunda ve demokrasi ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilmelidir.

Mahalli idarenin kamu hizmeti niteliğindeki hizmetlerine olan talebin, rekabetçi bir piyasa ortamında oluşan arz ve talep dengelerine uygun düşmesi mümkün olmadığından, hangi yerel hizmetlerin üretileceği konusundaki kamu tercihleri, daha farklı metodlarla tesbit edilmek zorundadır. Her ne kadar gelir sağlayıcı nitelikte faaliyetleri bulunsa da, mahalli yönetimlerin faaliyetleri doğrudan kar sağlama amacına yönelik olmadığından, hizmet üretiminde verimliliğin amacı mahalli verimlilik olmayabilir. Çünkü unutmamamız gereken nokta şudur; karlılık mahalli idarelerin temel amacı değildir. Bu manada mahalli yönetimlerde yüksek verim sağlanmasına yönelik olarak geliştirilecek veya geliştirilen metodlar farklı özellikler taşıyacaktır, taşımaktadır.

Mahalli hizmetlerin üretilmesinde ve verimliliğin sağlanmasında ilgili mahalli topluluklara danışılması mecburiyeti bulunmaktadır. Bununla birlikte bir hizmet ile ilgili olarak, o hizmetin üretilmesine sıkıca bağlı açık bir sosyal faydanın varlığı halinde, verimlilik hesaplamalarında hizmetin sosyal faydası da dikkate alınmalıdır. Ayrıca, Mahalli hizmetlerin yerine getirilmesinde performans denetiminin bağımsız bir denetim kuruluşu tarafından gerçekleştirilmesi mahalli yöneticilerin daha sağlıklı kararlar alması ve inandırıcılığı açısından önemlidir.

Mahalli idarenin temel kararlarını alan, mahalli kurallar koyan ve yönetimin tam anlamıyla denetimi sağlayan organı, seçimle gelen mahalli yönetim meclisidir. Meclisin bu ana yetki ve görevleri yerine getirebilmesi, mahalli yönetimlerin sunduğu hizmetlerinde etkililiğin ve verimliliğin artması ancak yeni bir yapıya kavuşmasıyla mümkündür.

Mahalli yönetimler mali yönetimlerinde etkililik ve verimlilik sağlamak zorunda olduklarından harcama ve hizmetlerin yönetimine planlı yaklaşmak durumundadırlar. Hizmetlerin etkinliği ve verimliliğin sağlanması açısından büyük bir önem taşıyan harcamaların planlanma sında şu çalışmaların yapılması gerekir.

-Hizmete yönelik talebin projeksiyonunun yapılması (toplanması gereken çöp miktarı, taşınması gereken yolcu sayısı gibi.)

-Hizmetin hangi kalitede sunulacağını gösteren bir hedef standardının tesbiti (çöplerin haftada kaç kez toplanacağı, kaç otobüsün hangi hafta kaç sefer yapılacağı gibi.)

-Hedeflenen hizmet standardı ile hizmete olan talebi karşılayarak, sunulacak hizmet miktarının tahmin edilmesi,

-Sunulacak hizmete ilişkin birim maliyetin hesaplanması (taşınan yolcu başına maliyet, kişi ve kilo başına çöp toplama maliyeti gibi)

Mahalli idareciler, harcamaları gerçekçi bir biçimde planlayabilmek amacıyla, kent hizmetlerine olan talebi etkileyen şu noktaları sürekli göz önünde bulundurmaya dikkat etmelidirler:

- Nüfus artışı ve demografik yapı,
- Ekonomik büyüme özellikleri,
- Fiziki gelişme

Her alınan ve alınacak karar için sağlıklı bilgiye sahip olmak mahalli idareler için önemlidir.

Etkili ve verimli mahalli idareler için aşağıdaki ölçülerin temel alınması lazımdır.

-Mahalli topluluğa yakın olmalı, yerel topluluğun önceliklerine ve isteklerine, denetimine açık olmalı, bunlara göre hareket etmelidir.

-Değişen sosyal kültürel ve iktisadi değerleri öğrenmeyi bilmeli ve öğrendiğini uygulayabilmelidir.

-Mahalli yönetimler faaliyetlerini etkileyen zor politik şartlar içinde çalışabilmelidirler.

-Öğrendiklerini strateji ve politika tesbitinde kullanabilmelidirler.

-Teşkilatla ilgili değerler, mahalli halk tarafından yönlendirilmelidir.

-Güvenirliğini artırmalı ve sorumluluklarına sahip çıkmalıdır.

-Performansını sürekli gözden geçirmeli ve geçirtmelidir.

-Eşit fırsatların önemini bilerek insan gücü kaynaklarını kullanmalı ve geliştirmelidirler.

-Yeni göçleri, tesirleri ve kaynakları değişik yollarla fark edebilecek ve kullanabilecek teşkilat kapasitesine sahip olmalıdırlar.

Günümüzde etkinlik ve verimlilik her yerde yaygın olarak tanınmaya, uygulanmaya başlanmışken, bu kavramları anlatmaktan ve pratik olarak uygulamaktan mahalli yönetimlerin uzak kalması düşünülemez ve düşünülmemelidir. Kısa ca diyebiliriz ki, şehirlerin en büyük düşmanı verimsiz ve etkili olmayan mahalli idarelerdir.

IX. MHP'NİN MAHALLİ İDARELER KONUSUNDA

TEMEL POLİTİKALARI:

A-) BELEDİYE HİZMETLERİNE HALKIN

KATILIMININ SAĞLANMASI:

Milliyetçi Hareket Partisi Belediye meselelerinin halkımızın demokratik katılımı ile çözümlenmesini, hizmetlerin halkımızla el ele yürütülmesini esas alır.

Belediye hizmetlerine halkın katılımı, belediye hudutları içerisinde bulunan mahalle muhtarlarının belediye meclislerine tabii üye yapılması, belediye meclisi toplantılarının daima halka açık tutulması ve belediye hizmet ve sorunlarının en az ayda bir defa mahalle temsilcilerinin, siyasi parti temsilcilerinin, meslek kurumu temsilcilerinin, belediye hizmet ünitelerinin ve isteyen vatan daşların katılacağı belediye meclisi toplantılarında tartışılmasına belediye meclisi kararlarının halka duyurulması suretiyle sağlanacaktır.

B-) Milliyetçi Hareket Partisi kentleşme politikalarında, sanayinin kırsal alana kaydırılması suretiyle KÖYDEN KENTE GÖÇÜN YAVAŞLATILMASINI ve şehir ve kasaba larımızın sanayi merkezi olmaktan kurtarılacak şekilde YERLEŞME ve TİCARET MERKEZİ olarak geliştirilmesini hedef alır.

Bu hedefe yeni kurulacak sanayi tesislerinin şehir ve kasabalarımızın inkişaf alanları dışında şehirlerarası anayol güzergahları üzerindeki köyler çevresinde kurulması, halen yerleşme merkezleri içinde kurulu bulunan sanayi tesislerinin tesbit edilecek makul bir takvim içinde yerleşme merkezleri dışına taşırılması suretiyle ulaşılacaktır.

Bu uygulamayla aynı zamanda, köylerden kentlere göçte yavaşlamış olacaktır.

C-) İMAR VE İSKAN POLİTİKASI :

-İMAR PLANLAMASI:

Partimiz şehir ve kasabalarımızla, imar kanununun koyduğu genel esaslar çerçevesinde, imar ve inkişaf planlarını hazırlama, geliştirme ve uygulama yetkisinin tamamı ile belediyelere bırakılması gereğine inanır. Belediyelerin kendi imar ve inkişaf planlarını bölgenin coğrafi özelliklerini, tabii çevre ile uyumu ve çevre sağlığını göz önünde tutarak ilmi esaslar ve çağdaş şehircilik ilkeleri içinde geliştirmelerini, büyük yerleşme merkezlerinde inkişaf planlarının UYDU

KENT sistemine yönlendirilmesini, gecekondu sorunu bulunan şehir ve kasabalarımızda imar ve inkişafın gecekondu bölgeleri üzerinde yürütülmesini gerekli görür.

- YAPILAŞMANIN KONTROL VE YÖNLENDİRİLMESİ :

Yapılaşmanın kontrol altına alınıp yönlendirilebilmesi için, modern Türkiye'yi yeniden şekillendirecek, çevre düzenlemesi ve altyapısı ile birlikte çağdaş ihtiyaçlara cevap verebilecek ve şehir ile kasabalarımızın modern ve milli birer mimari usluba kavuşturacak bölge ve çevre şartlarına göre askari özellikleri bulduran örnek SİTE BİNA (konut hizmet binası) ve ÇATI modelleri geliştirilip uygulanarak şehir ve kasabalarımızda düzenli gelişim sağlanmalı ve bu uygulama altyapısı tamamlanmış arsa üretimi ile desteklenmelidir.

MEVCUT YERLEŞME MERKEZLERİNİN ISLAHI VE YENİ MERKEZLERİNİN OLUŞTURULMASI :

Mevcut yerleşme merkezleri imar planlarına uygun olarak, makul bir program içinde alt yapı noksanları giderilmek, noksan çevre düzenlemeleri tamamlanmak, görünümü bozuk binalar ıslah veya yenilemek, yeşil alanlar, park ve çocuk bahçeleri geliştirilmek, uygun cadde, sokak, bahçe ve balkonlar çiçeklendirilmek suretiyle geliştirilip güzelleştirilmelidir.

Mevcut şehir ve kasabalarımızda, ıslaha ihtiyaç gösteren kanalizasyon, su ve telefon şebekeleri ana caddelerden başlamak üzere yolun iki yanında yaya kaldırımları altına inşa edilecek kapaklı özel kanallara alınmalıdır.

Artan nüfus ve konut ihtiyacı göz önüne alınarak yeni yerleşim merkezleri oluşturulabilir. Oluşturulacak bu merkezlerin yani, yeni toplu konut alanlarının her türlü altyapı hizmetleri önceden tamamlanıp hazır hale getirilmelidir. Böylece hem çağdaş yerleşim merkezleri kurulmuş, hem de insanımızın ucuz konut sahibi olması sağlanmış olur.

- ARAÇ PARK YERİ SORUNU :

Şehir ve kasabalarımızda araç park yeri sorununun çözümü için, yeni yapılanmalarda kapalı park yeri mecburiyete getirilip, takip edilmeli, eski yerleşim merkezlerinde şehir ve kasabaların hizmet ve ticaret merkezlerinden başlamak

üzere uygun resmi ve ticari binaların veya uygun bazı binaların park yeri olarak düzenlenmesi yolu seçilmelidir.

D-) ÇEVRE SAĞLIĞI VE TEMİZLİK HİZMETLERİ:

Mevcut şehir ve kasabalarımızda, kanalizasyon şebekeleri en kısa zamanda arıtma tesislerine kavuşturulmalı, yeni inşa edilecek yerleşme merkezlerinde kanalizasyon şebekelerini arıtma tesisi ile birlikte projelendirilip inşa edilmesi sağlanmalı ve mezbahane, tabakane gibi kirletici hizmet ve sanayi tesisleri öncelikle şehir dışına çıkartılmalıdır.

Deniz ve körfez kirlenmesi bulunan İstanbul, İzmir, İzmit gibi büyük şehirlerde körfez ve denizin temizleme işlemleri Devlet tarafından üslenilmeli veya desteklenmelidir. Şehir ve kasabalarımızda çöp toplama, taşıma, depolama, değerlendirme ve imha hizmetleri gelişmiş teknik ve üsuller kullanılarak yapılmalıdır.

F-) BELEDİYELERİN ŞEHRİN EKONOMİK HAYATINA KATILIMI:

Belediyelerin, belediye hudutları dahilinde ilgili devlet ve meslek kuruluşları ile koordineli olarak, mahalli el sanatlarının, turizmin, pansiyonculuğun, çiçekçilik ve fidancılığın, mahalli inşaat malzemeleri (taş,kum, kireç, tuğla v.b.) üretiminin şehir içi taşıma ve ulaştırma hizmetlerinin hal ve semt pazarcılığı hizmetlerinin, kooperatificiliğın diğer üretim ve satış kooperatificiliği, kiralama büro veya şirketleri gibi hizmet ve faaliyetleri teşvik, teşkilatlandırma, denetleme veya ortaklık yoluyla şehrin ekonomik hayatında düzenleyici olarak katılımı sağlanmalıdır.

G-) BELEDİYELERİN GELİR KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ:

Belediyelerin gelir kaynakları, genel bütçeden ayrılan belediye paylarına, vergi ve harçlara ilave olarak, şehir ve kasabadan tahsil edilen gelir ve kurumlar vergisinden pirim verilmek ve belediyeye özel vergi koyma yetkisi tanınmak suretiyle geliştirilmelidir.

X. MEVCUT YAPI VE MEVZUAT FİHRİSTİ :

Mevcut yapıda belediyeler, 1982 Anayasasının mahalli idarelerle ilgili 127.maddesi, 1580 numaralı belediye kanunu, 3030 sayılı Büyükşehir Belediyeler Yönetimi hakkındaki kanun, 2464 numaralı Beldiye Gelirleri kanunu, 3194 numaralı İmar Kanunu ve diğer mevzuatlar çerçevesinde faaliyetlerini yürütürler.

ANAYASA:

MADDE-127 : Mahalli idareler, il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.

Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Mahalli idarelerin seçimleri, Anayasanın 67.maddesindeki esaslara göre 5 yılda bir yapılır. Kanun büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir.

Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yoluyla olur. Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebiyle hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan mahalli idare ve organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici tedbir olarak kesin hükme kadar uzaklaştırabilir.

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve üsuller Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla, kendi aralarında bakanlar kurulunun izniyle birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezi idareye karşılıklı bağ ve ilgileri, kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

BELEDİYE KANUNU :

1930 yılında çıkarılmış 1580 numaralı bu kanunun muhtevasını aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür.

A-) BİRİNCİ BÖLÜM : Belediyeelerin İdaresi ;

- Tarifi (Madde.1)
- Belediye idaresinin mevdu olduğu makam ve heyetler (Madde.3)
- Belediye Sınırlarının tahdidi (Madde.4)
- Sınırların tasdik şekli (Madde.5)
- Sınır ihtilaflarının halli (Madde.6)
- Belde veya Belde aksamının ayrılması veya başka parçaların belde ile birleşmesi (Madde.7)
- Mahalle İhdası, İlğası, isimlari ile hudutlarının tayini (Madde.8)
- Belde isimlerinin değıştirilmesi (Madde.9)
- Belediye şubelerinin teşkili (Madde.10)
- Hemşeri Hukuku (Madde.13)
- Belde sınırları dahilindeki şahısların vazifeleri (Madde.14)

B-) İKİNCİ BÖLÜM :

- Belediyenin vazifeleri (Madde.15)
- Belediye vazifelerinin varidata göre belediyeler tevdi (Madde.16)
- İhtiyari vazifeler (Madde.17)
- Mecburi vazifelerin ifası için tasarruf (Madde.18)
- Belediyenin hakları selahiyet ve imtiyazları (Madde.19)

C-) ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Belediye Meclisi

- Teşkilatı (Madde. 20'den 76'ya)

D-) DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : Belediye Encümeni;

- Yapısı, üyeleri vs. (Madde.77'den 87'ye)

F-) BEŞİNCİ BÖLÜM : Belediyelerde İcrai vazifeler;

- Belediye heyetleri Memur ve Musdahdemleri (Madde.88'den 97'ye)
- Belediye heyetinin vazife ve selahiyetleri (Madde.98'den 103'e)
- Belediye Zabıtası (Madde.104'den 109'a)

G-) ALTINCI BÖLÜM :

- Belediye Bütçesi (Madde.110'dan 132'ye)

H-) YEDİNCİ BÖLÜM :

- Birlik Tesisi (Madde.133'den 148'e)

I-) SEKİZİNCİ BÖLÜM :

- Müteferrik Maddeler

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU :

2464 numaralı kanunun muhtevasını şöyle özetleyebiliriz:

A) BELEDİYE VERGİLERİ

- İlan ve reklam vergisi (Madde.12'den 16'ya)
- Eğlence vergisi (Madde 17'den 22'ye)
- Çeşitli vergiler (Madde.29'dan 44'e)

B-) BELEDİYE HARÇLARI

- İşkal harcı (Madde.52'den 57'ye)
- Tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı (Madde.58'den 62'ye)
- Kaynak suları harcı (Madde.63'den 66'ya)
- Tellallık harcı (Madde.67'den 71'e)
- Hayvan kesimi, muayene ve denetleme harcı (Madde.72'den 75'e)
- Ülçü ve tartı aletleri muayene harcı (Madde.76'dan 75'e)
- Bina inşaat harcı (Ek madde 1'den 6'ya)
- Çeşitli harçlar (Madde 79'dan 85'e)

C-) HARCAMALAR KATILMA PAYI:

- Yol, kanalizasyon, su tesisleri katılma payları (Madde.86'dan 94'e)

D-) ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER :

- Belediyelerin guruplanması (Madde.95)
- Vergi ve harç tarifelerinin tesbiti (Madde.96)
- Ücrete tabi işler (Madde.97)
- Diğer Konular (Madde.98'den sona)

XI. KULLANILABİLECEK SLOGANLAR:

DÜRÜST VE ADİL BELEDİYE HİZMETİ. MHP

TEMİZ VE HUZURLU BİR ŞEHİR İÇİN. MHP

İMARLI VE DÜZENLİ BİR ŞEHİR İÇİN MHP

TARAFSIZ VE EŞİT HİZMET İÇİN MHP

HALKA HİZMET HAKKA HİZMETTİR MHP

YEŞİL, FERAH, TEMİZ ŞEHİRLEMŞE İÇİN MHP

03 SA 8243(7)

ULB Halle

3/1

000 161 764

